

Veiligheids- en gezondheidsinstructies:

Klauwverzorgers

Als klauwverzorgers lever je een belangrijke bijdrage aan de algehele gezondheid van de koe. Maar zoals in elk beroep zijn er ook risico's waar je rekening mee moet houden, om de veiligheid en gezondheid van zowel jezelf als de koe te waarborgen. Volg altijd de voorschriften uit de gebruikershandleiding van de gebruikte klauwbekapbox en stem werkwijze af met de opdrachtgever/ veehouder.

1. Algemene veiligheidsvoorschriften

1.1. Toegang en werkruimte

- Werk uitsluitend in een opgeruimde, stabiele, droge en vlakke omgeving.
- Houd omstanders (mensen en dieren) buiten de werkzone.
- Alleen bevoegd en geïnstrueerd personeel mag klauwverzorging uitvoeren.
- Denk altijd aan je eigen veiligheid en die van je collega's.
- Zorg dat je bij het indrijven van de koe achter het drijfhek staat.

1.2. Startwerkoverleg & LMRA

Houdt voordat de werkzaamheden beginnen een **startwerkoverleg**. Dit overleg vindt bij voorkeur samen met de boer plaats en dient om de werkzaamheden, de omgeving en mogelijke risico's te bespreken. Wanneer je alleen bij een opdracht bent, doe je dit samen met de boer.

Tijdens het startwerkoverleg voert de klauwverzorgers ook een **LMRA (Laatste Minuut Risico Analyse)** uit: controleer of de situatie veilig is, of er veranderingen zijn opgetreden en of alle veiligheidsmaatregelen zijn getroffen voordat met het werk wordt gestart.

Enkele vragen die behandeld kunnen worden zijn:

- Is de werkplek schoon, opgeruimd en goed verlicht?
- Zijn er geen loslopende dieren of obstakels die gevaar kunnen opleveren?
- Is er voldoende ruimte om veilig te werken rond de klauwbekapbox?
- Is de klauwbekapbox technisch in orde en goed vergrendeld?
- Werken de hydraulische onderdelen correct?
- Zijn alle gereedschappen en materialen in goede staat?
- Zijn de koeien rustig en gewend aan de handelingen?
- Is het bekend welke dieren extra aandacht of voorzichtigheid vereisen?
- Draag ik de juiste persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM)?
- Moet je slijpen boven een mestkelder?
- Zit er een zuigkat in de buurt en is deze voldoende afgedekt.
- Weet ik wat te doen bij een noodsituatie of ongeval?
- Zijn er veranderingen sinds de vorige keer die risico's vergroten?

1.3. Veilig werken met de bekapboxen

- Gebruik de klauwverzorgingsbox volgens de - bij aflevering van de box - verstrekte instructie en gebruikshandleiding.

Veiligheids- en gezondheidsinstructies:

Klauwverzorgers

- Alle boxen hebben een vast nummer met (zoveel mogelijk) een vaste verantwoordelijke klauwverzorgers.
- Zorg dat de klauwbekapbox tijdig en jaarlijks wordt gekeurd, stem dit af met de technische diens (TD)
- Het is verboden om zelf dingen te veranderen aan de bekap- box, je brengt hiermee jezelf en andere collega's onnodig in gevaar. Onze boxen zijn CE gekeurd en bij ongeoorloofde aanpassingen vervalt deze CE keuring en dus ook onze verzekering.
- De verantwoordelijkheid voor het netjes houden van de box ligt bij de klauwverzorgers.
- Controleer of de klauwbekapbox correct is opgesteld en stabiel staat.
- Voordat een koe wordt ingebracht of gewisseld, moet de **klauwbekapper zich achter de hekwerken bevinden**.
- Bedien hydraulische of elektrische functies pas als alle personen veilig buiten de gevarezone zijn.

1.4. Arbeidsmiddelen

- Gebruik uitsluitend goedgekeurde en deugdelijke middelen, zoals:
  - Slijptollen met beschermkap en noodstop.
  - Veilige werktrappen, ladders of opstapjes.
  - Verlichting met voldoende zicht op het werkgebied.
- Controleer dagelijks op schade of slijtage

1.5. Trap en beknelling

- Bekap nooit alleen. Werk altijd samen met een collega of de opdrachtgever.
- Denk goed na over logische plaatsing van de bekapbox(en), vooral wanneer met meerdere boxen wordt gewerkt. Zodat de koeien makkelijk de box in kunnen en de kans om omvergelopen te worden of bekneld te raken zo klein mogelijk is.
- Gebruik hulpmiddelen zoals de vangkooi/drijfhekken of sluit bijvoorbeeld (een aantal) ligboxen af. Hiermee kan veel duwen en trekken voorkomen worden. Maar let op beknelling, bijvoorbeeld in de buurt van scharnieren.
- Laat de veehouder bij voorkeur (helpen) het vee in de box (te) geleiden.
- Maak gebruik van de tips uit de training stressvrije omgang met vee.
- Zorg dat je in geval van nood alarm kunt slaan (bijvoorbeeld mobiele telefoon bij de hand).

1.6. Stieren

Een stier bij de koeien in de stal vormt een onacceptabel groot gevaar: Medewerkers mogen **niet** werken niet tussen vee en/of op land waar een stier losloopt, zie ook ons stierenprotocol.

1.7. Arbeidsmiddelen en gereedschappen

Laat elektrisch en hydraulisch systeem **uitsluitend door TD** controleren. Werk niet met ongekeurde arbeidsmiddelen en/of gereedschappen. Geeft aan bij de TD wanneer een arbeidsmiddel en/of gereedschap een verstreken keuringsdatum heeft.

Veiligheids- en gezondheidsinstructies: Klauwverzorgers

Het bestellen van gereedschappen gaat centraal via de planning en middelen mogen alleen bij Farmula en Armoza worden besteld.

1.8. Incidenten en bijna – ongevallen

Meld ongevallen, bijna-ongevallen en gevaarlijke situaties zo snel mogelijk aan je flexconsultant.

2. Persoonlijke Beschermingsmiddelen (PBM)

Als klauwverzorgers is het dragen van PBM's essentieel om jezelf te beschermen tegen verschillende risico's die gepaard gaan met het werken met dieren en gereedschappen.

Bescherming tegen verwondingen:

Klauwverzorging omvat vaak het hanteren van scherpe voorwerpen en het werken met dieren die kunnen trappen of bijten. PBM's zoals handschoenen, veiligheidsbrillen en overalls beschermen tegen snijwonden, kneuzingen en andere verwondingen.

Voorkomen van infecties:

Klauwen kunnen bacteriën en schimmels bevatten die infecties kunnen veroorzaken. PBM's zoals handschoenen en schorten helpen om direct contact met deze micro-organismen te voorkomen en de kans op overdracht te verminderen.

Hygiëne:

PBM's helpen om de hygiëne te waarborgen tijdens de behandeling van de dieren, waardoor de kans op kruisbesmetting tussen dieren wordt vermindert.

Bescherming tegen stof en vuil:

Langdurige blootstelling aan bepaalde stoffen of onhygiënische omstandigheden kan leiden tot gezondheidsproblemen op lange termijn. PBM's helpen om deze risico's te minimaliseren.

PBM	Verplicht bij:
Veiligheidsschoenen (S3) of veiligheidslaarzen (S5)	Altijd
Veiligheidsbril	Altijd (i.v.m. weg schietende delen als collega's met een slijptol/ haakse slijper werken)
Gehoorbescherming	Bij langdurig geluid >80 dB(A)*, zoals bij het werken met de slijptol/ haakse slijper.
Werkhandschoenen	Bij fysieke werkzaamheden, snijgevaar en gebruik van chemische middelen
Polsbeschermers	Bij snijgevaar (behandelen van de klauwen)
Schort	Bij fysieke werkzaamheden, snijgevaar en gebruik van chemische middelen
Geschikte werkkleding	Altijd

*vuistregel: Als je op een meter afstand van iemand staat en je moet je stem verheffen om

Veiligheids- en gezondheidsinstructies:

Klauwverzorgers

verstaanbaar te zijn is het geluidsniveau waarschijnlijk boven de 80 dB(A).

3. Hygiënevoorschriften

3.1. Dierziektes en zoönosen

Hygiëne is van belang om verspreiding van dierziektes te voorkomen en om te voorkomen dat je zelf ziek wordt door bijvoorbeeld virussen, bacteriën en mest.

Er zijn veel infectieziektes die mensen op elkaar kunnen overbrengen. Ook dieren kunnen infectieziektes op elkaar overbrengen. Een klein deel van de infectieziektes van dieren is besmettelijk voor de mens en andersom, dat zijn de zoönosen. Zoönosen zijn infecties die van dieren op mensen kunnen worden overgedragen.

Melkerskoorts en rundertuberculose zijn twee verschillende aandoeningen, maar ze zijn gerelateerd aan runderen en kunnen beide invloed hebben op de mens.

Melkerskoorts, ook bekend als leptospirose, is een bacteriële infectie die runderen kunnen overdragen op mensen, voornamelijk via contact met besmette urine.

Symptomen bij mensen:

Griepachtige symptomen zoals plotselinge, hevige hoofdpijn, koorts, spier- en gewrichtspijn. Soms lever- en nierproblemen, zoals geelzucht.

Runder-tuberculose, of boviene tuberculose, is een chronische infectieziekte veroorzaakt door de bacterie *Mycobacterium bovis*, die ook van dier op mens kan overgaan, voornamelijk via rauwe melk of direct contact.

Symptomen bij mensen: afvallen, geen zin in eten, moe, 's nachts erg zweten, koorts, lange tijd hoesten en slijm bij het hoesten en soms met bloed (bij tuberculose in de longen).

Maatregelen om het risico op infectie te verminderen zijn:

- Was je handen en onderarmen met zeep voordat je gaat eten of drinken (of roken).
- Draag geen sieraden en houd nagels kort.
- Zorg voor schone materialen en werkkleding (waaronder schoeisel) bij het betreden van het erf van de veehouder. Ook de auto kan een besmettingsbron zijn (bijvoorbeeld de mat in de auto). Let hierop.
- Voorkom direct contact met zieke dieren door het dragen van sluitende kleding, handschoenen e.d.
- Verzorg wondjes door reinigen en ontsmetten en dek ze af met een pleister.
- Hanteer de hygiëne-eisen van het bedrijf. Denk aan ontsmetting van schoeisel, omkleedruimtes e.d.

Als je ziek wordt na contact met zieke dieren, raadpleeg dan de huisarts. Vermeld hierbij dat je in contact bent geweest met zieke dieren.

3.2. Reinigen arbeidsmiddelen en gereedschappen.

Klauwverzorgingsbox:

Na gebruik de box, inclusief onderzijde en opdrijfhekkens, schoonspuiten met een hogedrukreiniger en ontsmetten d.m.v. ontsmettingsmiddel en rugspuit. Raadpleeg gebruiksaanwijzing en etiket van het gebruikte middel.

Veiligheids- en gezondheidsinstructies:

Klauwverzorgers

Let erop dat je zo schoon mogelijk weg kunt rijden.

Gereedschap en materieel:

Slijptol, messen, föhn etc. na gebruik schoonborstelen en reinigen met een ontsmettingsdoekje. Ook overig materieel dient gereinigd te worden, bijvoorbeeld verlengkabels na afloop 'huishoudelijk' schoonmaken en ontsmetten met een ontsmettingsdoek.

Laarzen en schort:

Na gebruik reinigen met de hogedrukreiniger. Bij aankomst op een nieuw bedrijf laarzen bij voorkeur ontsmetten (ontsmettingsbak) voordat de stal betreden wordt.

Overalls, handschoenen en polsbeschermers:

Gebruik bij ieder bedrijf schone spullen. Bij vertrek moeten gebruikte spullen in een plastic zak of bak o.i.d. gescheiden van de schone spullen worden meegenomen.

4. Elektriciteit

Elektrisch handgereedschap (slijptol, föhn, (band)slijpmachine, verlengsnoeren e.d.) moet voorzien zijn van een geldige keuringssticker NEN 3140 met daarop de datum waarvoor de volgende keuring moet plaatsvinden.

Controleer altijd zelf het gereedschap visueel op uiterlijke gebreken zoals toestand van de behuizing, aanwezigheid van beschermkappen, intacte snoeren etc. wanneer dit niet in orde is mag er niet gewerkt worden met het hulpmiddel en/of gereedschap, lever deze in bij de TD

Gebruik een trillingsdempend handvat op de slijptol.

Haspels

- Rol haspels volledig uit.
- Schakel haspels niet door.
- Voorkom dat water in de haspels kan lopen! Door middel van haspels met spatwaterklepjes of door de haspels op de kop te leggen.
- Gebruik altijd een extra aardlekschakelaar: ofwel een 'paddenstoel' met aardlek ofwel een losse aardlekschakelaar tussen de haspel en het stopcontact van de stal.

5. Gevaarlijke stoffen

5.1. Gebruikte middelen

Onderstaand de chemische stoffen die extra aandacht behoeven i.v.m. je gezondheid. Schaf **nooit** zelf chemische middelen aan overleg dit altijd met de afdeling KAM. Let met chemische middelen altijd op dat je ze niet in je ogen krijgt en dat je handen gewassen zijn voordat je gaat eten, drinken of aan je gezicht zit.

Veiligheids- en gezondheidsinstructies: Klauwverzorgers

Technovit-2-Bond Komponente A

- H332 Schadelijk bij inademing.
- H315 Schadelijk bij inademing.
- H319 Veroorzaakt ernstige oogirritatie.
- H334 kan bij inademing allergie- of astmasymptomen of ademhalingsmoeilijkheden veroorzaken.
- H317 Kan een allergische huidreactie veroorzaken.
- H351 Verdacht van het veroorzaken van kanker.
- H373 Kan schade aan organen veroorzaken bij langdurige of herhaalde blootstelling.

Veiligheidsaanbevelingen en PBM's bij gebruik van Technovit-2-Bond Komponente A

- Stof/ rook / gas/ nevel / damp spuitnevel niet inademen.
- Draag beschermende handschoenen.
- Draag een veiligheidsbril/ of gelaatsbescherming.
- Bij contact met de ogen voorzichtig afspoelen met water gedurende een aantal minuten; contactlenzen verwijderen, indien mogelijk blijven spoelen.
- Bij ademhalings symptomen: Een Antigifcentrum/ arts raadplegen.
- Vóór de pauze en aan het einde van het werk handen wassen.
- Verwijderd houden van eet- en drinkwaren en dierenvoeder.
- Niet eten of drinken tijdens gebruik.

Topro MicraDerm spray

- H222 Zeer licht ontvlambare Aerosol
- H302 Schadelijk bij inslikken
- H313 Kan schadelijk zijn bij contact met de huid.
- H319 Veroorzaakt ernstige oogirritatie.
- H360 Kan de vruchtbaarheid of het ongeborn kind schaden.
- H335 Kan irritatie van de luchtwegen veroorzaken.
- H336 Kan slaperigheid of duizeligheid veroorzaken.

Veiligheidsaanbevelingen en PBM's bij gebruik van Topro MicraDerm

- Van hitte/ vonken/ open vuur/ hete oppervlakken weghouden, niet roken bij gebruik.
- Niet in een open vuur of op andere ontstekingsbronnen spuiten.
- Ook na gebruik niet doorboren of verbranden.
- Inademing van stof/ rook/ gas/ nevel/ damp/ spuitnevel vermijden.
- Niet eten, drinken of roken tijdens het gebruik van dit product.
- Bij contact met de ogen: voorzichtig afspoelen met water gedurende een aantal minuten, contactlenzen verwijderen, indien mogelijk blijven spoelen.
- Bij aanhoudende oogirritatie: een arts raadplegen.
- Tegen zonlicht beschermen. Niet blootstellen aan temperaturen boven 50°C.

Veiligheids- en gezondheidsinstructies: Klauwverzorgers

Halamid-d desinfectie- en ontsmettingsmiddel

- H334 Kan bij inademing allergie- of astmasymptomen of ademhalingsmoeilijkheden veroorzaken.
- EUH031 Vormt giftig gas in contact met zuren.

Veiligheidsaanbevelingen en PBM's bij gebruik van Halamid-d

- Stof/ spuitnevel niet inademen.
- Beschermende handschoenen/ beschermende kleding/ oogbescherming/ gelaatsbescherming dragen.
- Na inademen: de persoon in de frisse lucht brengen en ervoor zorgen dat deze gemakkelijk kan ademen.
Bij ademhalings symptomen: een antigifcentrum/ arts raadplegen.
- Bij contact met de huid: verontreinigde kleding onmiddellijk uittrekken en de huid met water afspoelen of afdouchen.
- Bij contact met de ogen: voorzichtig afspoelen met water gedurende een aantal minuten; contactlenzen verwijderen, indien mogelijk; blijven spoelen.
- Na inslikken: de mond spoelen – GEEN braken opwekken en onmiddellijk antigifcentrum/ arts.

5.2. Mestgassen

Mestgassen zijn zeer gevaarlijk, er is grote kans op bedwelming en/of vergiftiging en brand-/explosiegevaar.

- o Bekap niet tijdens of vlak na het mixen van mest.
- o Wees alert op schuimvorming in de mest. Wanneer hier sprake van is, bekap dan niet in de stal. Plan eventueel een nieuwe afspraak in afstemming met de planning.
- o Bekap bij voorkeur niet boven de roosters.
- o Wanneer toch boven de roosters bekap moet worden: wees extra alert op schuimvorming.
- o Zorg bij voorkeur voor een brandblusser bij de hand.
- o Zorg voor voldoende ventilatie in de stal.
- o Las niet en slijp niet boven mestkelders zonder voorzorgsmaatregelen. Neem maatregelen bij lassen en slijpen. Denk hierbij aan een afscherming van de roosters met een plaat van zeker 10 meter vanaf de las-plaats. Draag ook zorg dat er geen andere licht ontvlambare producten in de nabijheid zijn

Roken op de werkplek is **verboden**, zowel vanuit het algemeen geldende rookverbod op werkplekken als vanuit veiligheid in verband met brand-/explosiegevaar door mestgassen

Zie ook het protocol Mestgassen voor meer informatie.

I

6. Fysieke belasting

Bij het bekappen of verzorgen van rundveeklauwen kunnen de volgende vormen van fysieke belasting optreden:

- o Langdurig voorovergebogen of gebukt werken

Veiligheids- en gezondheidsinstructies:

Klauwverzorgers

- Tillen en verplaatsen van materialen of gereedschappen
- Duwen of trekken aan hydraulische beugels of koeien
- Repetitieve handelingen (zoals raspen, slijpen of snijden)
- Statische houdingen (langdurig staan of knielen)

Langdurige of herhaalde fysieke belasting kan leiden tot overbelasting van spieren en gewrichten (bijv. rug, schouders, polsen of knieën), met kans op chronische klachten of uitval.

6.1. Preventieve maatregelen

Werkhouding en werktechniek

- Houd de rug zoveel mogelijk recht tijdens werkzaamheden.
- Gebruik je benen in plaats van je rug bij het tillen of door je knieën te buigen.
- Vermijd geforceerde houdingen, wissel regelmatig van houding.
- Zet één voet iets hoger (bijv. op een blok) als je langdurig moet staan.

Hulpmiddelen en ergonomie

- Stel je klauwbekapbox goed in, zodat je de minste belasting hebt en een goede ergonomische werkhouding.
- Zorg voor goed werkend hydraulisch systeem zodat je niet onnodig hoeft te trekken of duwen.
- Gebruik een krukje, knielkussen of kniebeschermers bij laag werk om de knieën te ontlasten.
- Elektrische gereedschappen zoals slijpers of raspen verkorten de benodigde krachtinspanning

Werkplanning

- Las regelmatig pauzes in om spieren te ontspannen en houding af te wisselen.
- Beperk de duur van intensieve klauwverzorging per sessie.
- Plan fysieke werkzaamheden gespreid over de dag of week.

6.2. Signalen van overbelasting – Let hierop!

Waarschuwingssignalen dat fysieke belasting te hoog is:

- Pijn of vermoeidheid in rug, nek, schouders of knieën na het werk.
- Tintelingen of krachtsverlies in armen of benen.
- Klachten die tijdens of na het werk aanhouden of verergeren.

Meld klachten tijdig bij je flexconsulent afdeling HR, KAM of eventueel de bedrijfsarts en laat je adviseren over passende maatregelen.

Bronnen

Gebruikershandleidingen Wopa SA0051BHL & SA0061TD

Stigas.nl

Mestgassen.nl

Arbowet

Arbobesluit

VIB- bladen